

DE HUIDIGE WERKING VAN HET IJZERBEKKENCOMITÉ

P. CLAUS

Bekkencoördinator IJzerbekken
ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
departement Leefmilieu en Infrastructuur
administratie Milieu, Natuur-, Land- en
Waterbeheer

INLEIDING

Het rivierbekkenbeleid in Vlaanderen

Het IJzerbekkencomité werd officieel op 5 juni 1991 geïnstalleerd. Dit gebeurde met enige plechtigheid in het Provinciaal Hof te Brugge.

Als we de teksten van de installatievergadering bekijken moeten we vaststellen dat het voeren van een rivierbekkenbeleid op dat ogenblik een duidelijke beleidskeuze was. Ze kaderde binnen het - toen nog - recente Mina Plan 2000 van Minister T. Kelchtermans. Hij mag dan ook de geestelijke vader van de bekkencomités genoemd worden.

De administratie had enkele maanden daarvoor een belangrijk herstructureringsondergaan (AMINAL I). Hierbinnen was er een Bestuur Algemeen Milieubeleid (BAM) opgericht. Dit Bestuur had ondermeer tot taak het rivierbekkenbeleid in Vlaanderen op te starten.

Door BAM werd een eerste beleidsvisie uitgeschreven, die als handleiding diende voor alle bekkencomités die zouden opgericht worden.

Deze beleidsvisie is tot op vandaag actueel. Het rivierbekkenbeleid kreeg een duidelijke plaats en functie in het gevoerde milieubeleid, waarbij duidelijk bepaald werd dat het bekkenbeleid het voorbeeld was van een geïntegreerd gebiedsgericht milieubeleid. In vele beleidsnota's is dit terug te vinden. Ook in het zeer recente Mina-2-plan.

Bij de nieuwe herstructurering van de administratie (AMINAL II) - begin 1995 - werd de bekkenwerking toegewezen aan de Afdeling Water.

Op niveau Vlaanderen werd een koepelstructuur opgericht:

het Vlaams Integraal Wateroverleg Comité (V.I.W.C.), waaronder de bekkenwerking ressorteert als uitvoerend orgaan. Deze structuur is echter nog in volle ontwikkeling.

In een recente kabinetsnota werd door Mi-

nister T. Kelchtermans opdacht gegeven om alle Vlaamse bekkencomités op te starten en tevens een plenaire of installatievergadering te organiseren in het najaar 1997. Voor het IJzerbekken is deze A.V. gepland voor januari 1998.

Deze vergadering zal bijgewoond worden door de minister of zijn afgevaardigde.

Algemene doelstellingen

De hoofddoelstelling van het rivierbekkenbeleid is voor een rivierbekkengebied gezonde waterhuishoudkundige systemen te ontwikkelen en in stand te houden zodat een duurzaam gebruik gegarandeerd wordt.

Hiermee wordt voor wat het waterbeheer betreft aangesloten bij het door de Commissie Brundtland gehanteerde begrip "duurzame ontwikkeling".

Op basis van de situatie van de oppervlaktewateren dienden de eerste acties gericht te zijn op het herstellen van de waterkwaliteit. Het saneren van de oppervlaktewateren werd dan ook gezien als de belangrijkste prioriteit.

Toen was ook duidelijk dat de zorg voor de waterkwaliteit diende gecombineerd met de zorg voor de waterkwantiteit.

Met geïntegreerd beleid wou men zelfs verder gaan dan een integratie binnen het waterbeheer. Zo moesten ook de ruimtelijke ordening en het milieu- en natuurbeleid meegekoppeld worden.

Het was duidelijk dat deze doelstellingen slechts konden gerealiseerd worden wanneer er een **bestuurlijke samenwerking** werd tot stand gebracht tussen alle diensten en instellingen die zich met waterbeleid en -beheer bezig hielden.

Dit strategisch concept vormt in feite de basis van het rivierbekkenbeleid.

Ter concretisering van dit bekkenbeleid zouden er per rivierbekken "Bekkencomités" worden opgericht.

Een aantal opdrachten werden in een eerste fase voorzien voor de bekkencomités:

- 1) Adviseren over alle aspecten van het beleid inzake de sanering van oppervlaktewateren behorende tot het beschouwde bekken.
- 2) Sensibiliseren en informeren over de toestand, alsmede over het in het beschouwde bekken gevoerde saneringsbeleid.
- 3) Het jaarlijks opstellen van een bekkenrapport ten behoeve van de diverse overheden met aanbevelingen.

Overzicht van de bekkens

Het oppervlaktewaternet in Vlaanderen overbrugt de hydrografische hoofdbekken van de IJzer, de Schelde en de Maas.

Dit onderscheid bleek moeilijk hanteerbaar omdat bepaalde delen van Vlaanderen een eigen afwateringssysteem hebben, dat in de loop der tijden door de mens werd gemaakt, maar niet direct onder één van de bestaande hoofdbekken kan ondergebracht worden. Dus vertrok men van een indeling van 4 hoofdbekken en tien bekkens.

Voor elk van deze tien bekkens zou een bekkencomité worden voorzien.

Sommige bekkens kunnen verder onderverdeeld worden in deelbekkens. Heel Vlaanderen werd onderverdeeld in 45 deelbekkens. Elk bekken komt geheel of gedeeltelijk overeen met één of meerdere sectoren van het hydrologisch codificatiesysteem.

Elk deelbekken komt volledig overeen met AWP-niveau-II gebied, dat één of meerdere zones van het hydrologisch codificatiesysteem omvat. Dit systeem werd in 1985 in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap uitgewerkt ten behoeve van de APW-databank.

Zo ontstond het IJzerbekken, bestaande uit verschillende zones:

Het eigenlijke bekken van de IJzer met een oppervlakte van 1.112 km², waarvan 378 km² op Frans grondgebied. De totale lengte van de IJzer bedraagt 75 km.

Bekken van de IJzer

Waterlopen en zuiveringsinfrastructuur

Daarnaast is er nog een zone Polders die afwatert naar Frankrijk en een zone Polders die afwatert naar Nieuwpoort. Ook de Handzamevaart heeft een eigen zone.

Omdat in de Kustpolders een duidelijke grens moeilijk te trekken is wordt thans ook een vijfde zone betrokken bij het IJzerbekken: de zone die afwatert naar Oostende

ten zuiden van het kanaal Brugge - Oostende en ten noorden van het kanaal Nieuwpoort - Plassendale. Deze laatste zone werd recent uit pragma-

tische overwegingen bij de werking van het IJzerbekkencomité ingedeeld door de Vlaamse Milieumaatschappij. Nagenoeg alle collectoren zijn voorzien om het afvalwater af te voeren naar de RWZI Oostende.

Tot op heden zijn er in Vlaanderen 5 Bekkencomités actief : IJzer-, Boven-schelde-, Dender-, Nete- en Demerbekken. Drie andere zijn in oprichting: Leie-, Dijle- en Benedenscheldebekken of voor delen ervan (Zenne, Schijn, Rupel,...).

Structuur van het IJzerbekken

In juni 1991 werd het comité opgericht.

De algemene leiding van het bekkencomité is toevertrouwd aan AMINAL / Afdeling Water.

Het **voorzitterschap** wordt door een ambtenaar van deze Afdeling waargenomen.

De coördinatie op het terrein gebeurt door de **bekkencoördinator**, in veel gevallen een ambtenaar van dezelfde afdeling. Voor het IJzerbekken is er een uitzondering gemaakt op de regel. Coördinatie met andere opgestarte initiatieven van de Vlaamse overheid was nodig om de nodige afstemming te verkrijgen (EIG IJzervallei, Landinrichtingsproject Westhoek).

De werking bestaat uit een **Plenaire Vergadering**, waarop alle leden worden uitgenodigd.

De samenstelling van deze vergadering is zeer ruim : naast alle met het waterbeheer en -beleid betrokken overheidsdiensten - in de meest brede zin - zijn ook alle betrokken beleidssectoren als drukkingsgroepen en ook deskundigen vertegenwoordigd. In **bijlage 1** is een overzicht opgenomen van de verschillende soorten leden.

Alle leden kunnen - op eigen verzoek - aan de vergaderingen van de verschillende werkgroepen deelnemen.

De leden kunnen zich laten vervangen door een plaatsvervanger zowel in de plenaire vergadering als in de werkgroepen.

De Plenaire Vergadering wordt slechts samengeroepen zo er echt belangrijke punten dienen besproken en geadviseerd te worden. Bij de oprichting van het bekkencomité werd gesteld dat de P.V. minstens één keer per jaar zou samenkomen.

De laatste vergadering werd gehouden op 6 maart 1995 te Diksmuide.

De **stuurgroep** is in het IJzerbekken beperkt tot de voorzitters van de verschillende werkgroepen en de leiding-coördinatie (algemene voorzitter en bekkencoördinator).

Voor de voorbereiding van de adviezen werden **3 werkgroepen** opgericht: een **Werkgroep Waterkwantiteit** en een **Werkgroep Waterkwaliteit**. Door de oprichting van een Ecologisch Impulsgebied IJzervallei in 1992 was er ook een **Werkgroep Ecologie**.

Voor het opvolgen van heel concrete problemen werden er een aantal werkgroepen ad hoc opgericht: **Werkgroep ad hoc Handzamevaart** en **Werkgroep ad hoc Martjesvaart**.

Ze kregen elk specifieke opdrachten:

De werkgroep Waterkwaliteit:

In het kader van het AWP-II : inventarisatie van lozingspunten, bepalen van kwaliteitsobjectieven, het lokaliseren van verontreinigingsbronnen, onderzoek van alle knelpunten betreffende de waterkwaliteit, de toelaatbare vrachten,...

Maar ook alle aspecten van de waterkwaliteitsmeetnetten, de functietoekenning van de oppervlaktewaters, het grondwater, het drinkwater, het milieuvergunningenbeleid en het milieu-inspectieprogramma. Oorspronkelijk was er nog een vierde werkgroep voorzien m.b.t. de Milieu-infrastructuur.

Deze taken zijn uiteindelijk aan de Werkgroep Waterkwaliteit toegewezen: inventarisatie van bestaande infrastructuur, de uit te voeren waterzuiveringsinfrastructuur en rioleringen, het investeringsprogramma van de N.V. Aquafin, de screening T.R.P.- A.W.P.

In de praktijk ging de meeste aandacht naar het adviseren van de glijdende **investeringsprogramma's** (looptijd 5 jaar) en de bespreking van de verschillende **technische plannen** die jaarlijks worden opgemaakt (uitvoering collectoren, bouw RWZI's).

Ook wordt jaarlijks de evolutie van de waterkwaliteit van de verschillende waterlopen besproken.

Ook de problematiek van overstorten en effluentlozingen van RWZI's kwamen regelmatig aan bod.

Recent worden er ook effectiviteitsrapporten voorgelegd en besproken.

Zowel het voorzitterschap als het secretariaat werden toevertrouwd aan de Vlaamse Milieumaatschappij. De vergaderingen grijpen plaats in het kantoor van de VMM te Zandvoorde (Oostende).

Sinds de oprichting van deze werkgroep in 1993 werd er samengekomen met een vergaderfrequentie van 2 à 3 keer per jaar. Binnen haar schoot werd in 1995 ook een **Technische Werkgroep Knelpunten Waterkwaliteit** opgericht onder voorzitterschap van de voorzitter van de Werkgroep, met het doel om concrete punten aan de pakken m.b.t. knelpunten inzake waterkwaliteit, ondermeer de **jaarlijks voorkomende vissterftes** in diverse delen van het bekken.

Herstructureringen allerhande hebben er echter toe geleid dat dit initiatief niet is verder gezet.

Dit jaar werd het probleem van de vissterfte opnieuw behandeld en kunnen er binnenkort nieuwe initiatieven verwacht worden.

De Werkgroep Waterkwantiteit:

alle aspecten die te maken hebben met waterkwantiteitsbeheer van de bevaarbare en onbevaarbare waterlopen, de waterkwantiteitsmeetnetten en de inventarisatie van de waterlopen.

Voor de geplande uitvoeringsprogramma's van de diverse waterbeheerders werden op de agenda geplaatst.

Er bestonden weinig meningsverschillen binnen de werkgroep.

Slechts één keer waren de meningen sterk verdeeld. Het agendapunt had betrekking op het beoogde waterbeheersingssysteem in het Blankaartbekken. Een discussie die tot op heden nog lopende is. Ook hier is een **technische werkgroep** opgericht om het probleem met alle partijen te bespreken. Deze werkgroep wordt voorgezeten door het afdelingshoofd van de Afdeling Water.

Sinds haar oprichting in 1993 kwam de Werkgroep regelmatig samen.

Met uitzondering van het jaar 1996 kwam de groep minstens 2 keer per jaar samen, met een echte piek in 1994. Toen werd 5 keer vergaderd. De vergaderingen vinden plaats in het pompgebouw van de Afdeling Water te Nieuwpoort.

Het voorzitterschap en secretariaat werden toevertrouwd aan AMINAL.

Thans wordt het voorzitterschap uitgeoefend door een ambtenaar van de Afdeling Land.

De Werkgroep Ecologie:

alle aspecten die te maken hebben met rivierherstel, de typologie van ecologische waardevolle waterlopen, de ecologische natuurlijkheid en de groene hoofdstructuur. Deze Werkgroep heeft sinds haar ontstaan een bijzondere rol gespeeld op vlak van sensibilisatie m.b.t. integraal waterbeheer. De inbreng van een ecologisch luik bij waterbeheer kon niet langer worden genegeerd. Bij herinrichting van waterlopen - ook van de bevaarbare waterlopen - moest voortaan rekening gehouden met de principes van natuurtechnische milieubouw (NTMB).

Ook de aanleg van bufferzones langs waterlopen werd een nieuw gegeven en uitgangspunt van de herinrichting van waterlopen. Waren bepaalde voorstellen enkele jaren geleden nog onbespreekbaar, dan is er vandaag een duidelijk kentering merkbaar in de visie van diverse leden. Een waterloop wordt niet langer meer bekeken als een louter afvoerkanaal van overtollig water.

In opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij werd een studie gemaakt over de **herinrichting van de polderwaterlopen** in uitvoering van het goedgekeurd richtplan. De weerhouden voorstellen liggen thans ter advies van de verschillende adviesorganen. Met haar ecologische oeververdediging van delen van de IJzer is AWZ ongetwijfeld een trendsetter.

Belangrijk te vermelden is ook de studie van de U.I.A. Antwerpen o.l.v. Prof. R. Verheyen m.b.t. de **typologie van ecologische waardevolle waterlopen van het IJzerbekken** in 1992.

Deze studie is nog niet in boekvorm verschenen, maar bestaat in de vorm van een rapport.

Het voorzitterschap en secretariaat werden toevertrouwd aan het Ecologisch Impulsgebied IJzervallei. Hierdoor wordt het voorzitterschap waargenomen door een lid van de Bestendige Deputatie. Een mooi voor-

beeld van samenwerking tussen 2 beleidsniveaus.

De vergaderingen van deze Werkgroep worden gekoppeld aan de Algemene Vergadering van het EIG IJzervallei. Hierdoor gaan de vergaderingen door op het Provinciaal Gouvernement te Brugge.

De vergaderfrequentie is thans 4 x per jaar. Dit was de vorige jaren ongeveer 2 keer per jaar.

Afgesproken werd om - zolang het EIG functioneert - per kwartaal een vergadering te houden.

Werkgroepen ad hoc Handzamevaart en Martjesvaart-Blankaartbekken

Door Minister N. De Batselier, toenmalig Minister bevoegd over de onbevaarbare waterlopen, werd in 1993 - 94 opdracht gegeven om 2 **werkgroepen ad hoc** op te richten, met het doel concrete voorstellen uit te werken voor de aanpak van bestaande knelpunten.

Een werkgroep werd opgericht voor de Handzamevaart en stond in functie van de periodieke overstromingen die in deze vallei optreden.

Het door de Werkgroep voorgestelde concrete acties werden door het beleid aanvaard.

Een deel van de projecten is intussen uitgevoerd of is in uitvoering. De baggering van de Handzamevaart zal wellicht in 1998 gebeuren.

Een andere Werkgroep werd opgericht voor het gebied van de Martjesvaart-Blankaartbekken waar identieke problemen bestaan. Door een studie bureau werden diverse voorstellen van herinrichting geformuleerd. Recent werd zelfs beslist een mathematisch model op te stellen voor de Martjesvaart / St. Jansbeek.

EVALUATIE WERKING BEKKENCOMITÉ IJZER

Bij de oprichting van de verschillende bekkencomités was het de bedoeling van het beleid om spoedig te kunnen beschikken over een specifieke wetgeving m.b.t. de bekkenwerking.

Een voorontwerp van bekkendecreet werd opgemaakt en zelfs ter advies voorgelegd aan de Plenaire Vergaderingen van de verschillende bekkencomités.

We zijn intussen een Vlaamse regering verder (Van den Brande II).

In diverse beleidsnota's en -rapporten wordt verwezen naar een operationalisering van de bekkenwerking. Decretale initiatieven zijn er voorlopig nog niet genomen.

Dit betekent dat de ganse bekkenwerking - zoals die vandaag bestaat - gebeurt op basis van een vrijwillige samenwerking tussen verschillende overheidsdiensten en beleidsniveau's.

Reeds meer dan 5 jaar functioneert dit systeem op deze wijze.

Dit wordt door diverse leden betreurd. Som-

migen opteren voor een meer formelere structuur.

Eén ding mag niet uit het oog verloren worden: *het zijn geen structuren die werken, maar mensen in de structuren.*

Slechts door het geloof dat de bekkenwerking een belangrijke bijdrage kan leveren in het integraal denken m.b.t. waterbeheer maakt dat de structuur blijft functioneren.

Wat bij de oprichting nog niet zo duidelijk was, maar intussen als noodzakelijk wordt beschouwd, is de samenwerking tussen de verschillende waterbeherende instanties.

Een steeds ingewikkelder wetgeving en uitvoeringsbesluiten dwingen de waterbeheerders tot regelmatig contact en overleg. Thans zijn we nog een stap verder: *het samen realiseren van gemeenschappelijk geformuleerde actiepunten en doelstellingen.* Een mooi voorbeeld is het uitbouwen van een gemeenschappelijk slibbekken (De Nieuwe Stede) door de Afdeling Waterwegen Kust van AWZ en de Afdeling Water van AMINAL.

Het Bekkencomité biedt vandaag een uitstekend **forum voor maatschappelijk overleg.**

Daarvan zijn de meeste leden intussen overtuigd geworden.

Het is ook een belangrijke plaats voor **uitwisseling van informatie.**

Vermits de samenwerking op vrijwillige basis geschiedt is de partij van wie een antwoord of stelling verwacht wordt, vrij om hierop in te gaan.

Ieder lid van het Bekkencomité kan in wezen agendapunten voorstellen om besproken te worden. Hieruit blijkt dat ook van onderuit initiatieven kunnen voorgesteld worden.

Hieruit blijkt dat de bekkenwerking niet noodzakelijk een top-down-benadering is, maar ook kan fungeren als een down-top-benadering.

De opkomst van de leden bij vergaderingen is groot.

Heel opvallend is ook de toon van de verschillende vergaderingen. In het begin stonden meerdere partijen lijnrecht tegenover elkaar. Woordenwisselingen waren niet ongewoon.

Vandaag gebeuren de besprekingen in een meer serene sfeer. De leden zijn bereid om naar elkaars argumenten te luisteren.

Communicatie is een belangrijk onderdeel geworden bij het voeren van een beleid.

Het bekkenbeleid situeert zich in het luik **beleidsvoorbereiding.**

Beleidsmensen kunnen gemakkelijker een beslissing nemen over plannen die een maatschappelijk overleg hebben gekend. Hierdoor wordt een goed overzicht gekregen van de pro's en eventueel contra's van de plannen, van meerderheids- en minderheidsstandpunten.

De beslissing om plannen uit te voeren blijft uiteraard steeds een politieke keuze.

Het niveau van een "bekken" biedt goede mogelijkheden om een communicatie-

systeem uit te bouwen en maatschappelijk overleg te plegen. Dit gebeurt steeds regelmatig, waaruit blijkt dat het nut van de bestaande structuur door de leden steeds meer kan onderschreven worden. Voor de diensten van AMINAL is dit overleg trouwens een verplichting.

Het is dan ook niet te verwonderen dat veel beleidsverantwoordelijken hun uiteindelijke beslissingen afstemmen op het vooraf gevoerd maatschappelijk overleg via de bekkenwerking.

In bijlage is een lijst opgenomen van belangrijke beslissingen die genomen werden na bespreking in het bekkencomité.

Het Jaarlijkse Bekkenrapport

Tot op heden verscheen er slechts één jaarverslag m.b.t. de bekkenwerking IJzer (1994).

Het Jaarverslag 1995 is klaar in voorontwerp-vorm.

Het jaar 1996 was een minder goed bekkenjaar. De accenten van het Vlaamse beleid lagen op andere items: het Mina-2-plan werd voorbereid, een Vlaams Integraal Wateroverleg Comité opgericht, een nieuw model van management ingevoerd, vormingssessies voor ambtenaren georganiseerd.... Aan de bekkenwerking werd dan ook iets minder aandacht besteed...

In 1997 zien we een kentering. De bekkenwerking wordt opnieuw gezien als een speerpunt van het Vlaamse beleid en dit in uitvoering van het Mina-2-plan.

Bij de oprichting van het bekkencomité was gesteld dat het secretariaat van het bekkencomité, in samenwerking met de stuurgroep, en op basis van de rapporten van de verschillende werkgroepen **jaarlijks** per bekken **een globaal BEKKENRAPPORT** zou opstellen.

Dit rapport diende te bevatten: **een beschrijving van de huidige toestand, de doelstellingen en de evolutie die waargenomen wordt**, alsook **de maatregelen** die dienen te worden uitgevoerd om alle objectieven betreffende waterkwaliteit, waterkwantiteit en ecologische natuurlijkheid in een rivierbekken te behalen. Bovendien diende het de adviezen en richtlijnen te bevatten aan alle betrokken diensten en instanties.

Het jaarverslag '94 was een eerste poging om te komen tot een overzicht van alle aspecten die met waterbeheer- en -beleid te maken hebben.

Op dit ogenblik wordt slechts een gedeelte van hogervernoemde doelstellingen uitgevoerd.

Bepaalde initiatieven lopen parallel met de bekkenwerking of overlappen de werking. Door de Afdeling Planning van de Vlaamse Milieumaatschappij wordt jaarlijks een eigen jaarrapport uitgegeven: **Stand van zaken m.b.t. de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur / Bekken van de IJzer**.

Daarnaast wordt er ook een jaarrapport uitgegeven m.b.t. de evolutie van de waterkwaliteit per bekken.

Het is duidelijk dat al deze initiatieven op

termijn dienen gebundeld te worden in één rapport: **het bekkenrapport** van het betreffende bekken.

AANBEVELINGEN

Nood aan administratieve ondersteuning

De uitvoering van de bekkenwerking blijft vandaag een moeilijke opdracht.

Op dit ogenblik zijn er geen specifieke ambtenaren ter beschikking gesteld voor de organisatie van de werking van het bekkencomité. Alle opdrachten gebeuren in aanvulling van andere taakopdrachten. Deze ad hoc-werking is in wezen geen goede zaak. De werking wordt bepaald door de hoeveelheid tijd die de aangeduide ambtenaren kunnen of willen besteden.

Een echt bekkensecretariaat bestaat eigenlijk niet.

Voor het IJzerbekken wordt deze taak voor een deel vervuld door het personeel dat aangetrokken werd voor het Ecologisch Impulsgebied IJzervallei.

De EIG-werking is een project. Dit betekent dat het slechts een bepaalde tijd actief zal zijn.

Het wegvallen van de Eig-werking kan in de toekomst bijgevolg een grote invloed hebben op de eigenlijke bekkenwerking.

Vandaar de oproep aan de beleidsverantwoordelijken om voor de bekkenwerking een **specifieke administratieve onderbouwing** te voorzien. Dit is onontbeerlijk wil men de bekkenwerking op een meer professionele wijze sturen.

Een **eigen secretariaat** is een noodzaak.

Een **fulltime bekkencoördinator** - ondersteund door een kleine ondersteunende staf en gelokaliseerd in het eigenlijke werkveld van het bekken - is dé oplossing voor een goede en coherente bekkenwerking.

De werking van een bekken wordt in belangrijke mate bepaald door de deskundigheid van de bekkencoördinator. Het is niet zomaar een functie, maar hij is als het ware "de dirigent van het orkest". Een duidelijke **profielbeschrijving** en een **speciaal statuut** voor deze functie kan bijdragen tot de goede onderbouwing van een bekkencomité.

De **kleine ondersteunende staf** kan bijdragen voor een betere organisatie en opvolging van taken die thans niet gebeuren wegens een chronisch personeelstekort bij de bevoegde afdeling van AMINAL.

Hierbij zou kunnen gedacht worden aan de uitgave van een **Nieuwsbrief IJzer** (cfr. Nieuwsbrief Schelde of Nieuwsbrief De Water) of aan de **uitbouw van een documentatie- en informatiecentrum** waar de leden van het bekkencomité of andere geïnteresseerden bepaalde documenten, rapporten en kaarten kunnen komen inkijken.

Als experiment werd in 1997 een boottocht georganiseerd voor de leden van het bekkencomité in het kader van het bezoek

van de Milieuboot aan de IJzer. Dit was een geslaagde dag.

Door het team kan ook een **jaarlijks bekkenrapport** worden opgesteld - in nauwe samenwerking met de verschillende werkgroepen - en ook worden uitgegeven. Zij kunnen ook belast worden met allereerste specifieke taken (bv. ondersteunen van informatievergaderingen m.b.t. geïntegreerd waterbeheer).

In het IJzerbekken is reeds een belangrijk speerpunt uitgebouwd. Ik denk hier concreet aan het Blankaartkasteel te Woumen, waar het secretariaat van het Ecologisch Impulsgebied IJzervallei is ondergebracht en waar het bezoekerscentrum De Otter wordt uitgebouwd met de bijbehorende accommodatie. Bureauruimte en de nodige vergaderaccommodatie is er tevens aanwezig.

De uitbouw van een bekkenwerking op Vlaams niveau is één van de prioritaire doelstellingen van het Mina-2-plan van Vlaanderen en een speerpunt in een gebiedsgerichte werking.

In afwachting van meer formelere structuren zou beroep kunnen gedaan worden op **contractuele medewerkers**, zoals toegepast in de Ecologische Impulsgebieden.

De aanwezigheid van een deel van de Vlaamse overheid op het niveau "bekken" biedt bovendien grote mogelijkheden om ook andere doelstellingen (doelgroepen) die verwoord staan in het Mina-2-plan, te implementeren.

Zo kan de vraag gesteld worden of de Vlaamse overheid niet een deel van haar gebiedsgerichte werking kan herdenken in functie van de geformuleerde kerntaken. Een werkveld per "bekken" kan soms logischer zijn dan per provincie, die een eerder administratieve begrenzing voorstelt. Ook in de sector natuur wordt deze denkpiste aangehouden.

Het IJzerbekken is steeds een voortrekker geweest in de bekkenwerking.

Met het opzetten van een proefproject kan er heel wat interessante ervaring opgedaan worden in afwachting dat een decretaale regeling de bekkenwerking een juridische onderbouwing geeft.

SAMENVATTING

De huidige werking van het IJzerbekkencomité

Het IJzerbekkencomité werd officieel opgericht op 5 juni 1991.

De bekkenwerking ressorteert thans als uitvoerend orgaan van het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité (V.I.W.C.) en wordt gezien als een belangrijk speerpunt van het recente Mina-2-plan in het kader van een gebiedsgerichte werking.

De organisatie van de bekkenwerking werd toevertrouwd aan de Afdeling Water van AMINAL.

De leiding-coördinatie wordt waargenomen

door een algemeen voorzitter en op het terrein door een bekkencoördinator.

Naast een plenaire vergadering, waarvan alle leden lid zijn, bestaan er ook diverse werkgroepen die voorstellen dienen te onderzoeken. Volgens de aard van de voorstellen worden ze voorgelegd aan de Werkgroep Waterkwaliteit, Waterkwantiteit of Ecologie. Voor specifieke knelpunten kunnen er specifieke werkgroepen ad hoc worden opgericht. Voor de problematiek van de Handzamevaart en voor de Martjesvaart-Blankaartbekken werd een dergelijke werkgroep opgericht.

De Vlaamse Milieumaatschappij is belast met de organisatie van de aspecten die met waterkwaliteit te maken hebben. Dit behelst ondermeer de investeringsprogramma's m.b.t. zuiveringsinfrastructuur en de technische uitvoeringsplannen ervan. Ook de evolutie van de waterkwaliteit van de waterlopen wordt opgevolgd.

AMINAL volgt de aspecten waterkwantiteit en ecologie op. Binnen de begrenzing van de bekken is er het Ecologisch Impulsgebied IJzervallei actief. Dit is een tijdelijk initiatief van de Vlaamse overheid. Dit team behandelt alle aspecten die met ecologie te maken hebben en zorgen voor enige ondersteuning van het Comité (secretariaat). Het Bekkencomité is een goede formule voor maatschappelijke overleg en een bron van uitwisseling van informatie wat de communicatie tussen de verschillende partners ten goede komt.

Om haar rol ten volle te kunnen vervullen is er echter een minimale personeelsbezetting nodig. Naast een fulltime bekkencoördinator is er ook een specifieke administratieve staf vereist, die kan functioneren als bekkensecretariaat.

Binnen het IJzerbekken bezit het Vlaams Gewest reeds belangrijke troeven. Ze beschikt over een belangrijke infrastructuur: het Blankaartkasteel, waar reeds de zetel van het Ecologisch Impulsgebied is ondergebracht.

De uitbouw van een informatie- en documentatiecentrum kan er zonder problemen worden gestart. Met enige bezetting kan ook een Nieuwsbrief verzorgd worden en kan het jaarlijks Bekkenrapport worden opgesteld en verspreid.

Ook kan een bijdrage geleverd worden aan informatievergaderingen m.b.t. geïntegreerd waterbeheer.

Door het opstarten van een proefproject kan er belangrijke ervaring opgedaan worden met het oog op het meer decretaal vorm geven van de bekkenwerking.

P. CLAUS

Bekkencoördinator IJzerbekken

Min. VI. Gem. - LIN - AMINAL

Afdeling Natuur

e.a. inspecteur - hoofd van dienst

E. Jacquemainlaan 156

1000 Brussel

BIJLAGE NR.1**Bekkencomité IJzer in een notedop**

Opgericht op 5 juni 1991 (Minister T. Kelchtermans)

Algemeen Voorzitter: Mevr. M.-P. De Vroede
(AMINAL / Afdeling Water)

Bekkencoördinator: de Heer P. Claus (AMINAL / Afdeling Natuur)

Voorzitter Werkgroep Waterkwantiteit : ir. P. Kouckuyt
AMINAL / Afdeling Land

Voorzitter Werkgroep Waterkwaliteit : de Heer K. Muylle
VMM/ Afdeling Kwaliteitsbeheer

Voorzitter Werkgroep Ecologie : de Heer G. Defreyne
Bestendig Afgevaardigde West-Vlaanderen

Voorzitter Werkgroep ad hoc Handzamenvaart : de bekken-
coördinator

Voorzitter Werkgroep ad hoc Martjesvaart-Blankaartbekken :
de bekkencoördinator

Plenaire Vergadering**Overzicht leden****Afdelingen van het Ministerie van de Vlaamse
Gemeenschap**

11

AWZ / Afdeling Waterwegen Kust

AMINAL / AMINABEL

AMINAL / Afd. Bos en Groen

AMINAL / Afdeling Natuur + Ecologisch Impulsgebied IJzervallei

AMINAL / Afdeling Water

AMINAL / Afdeling Land

AMINAL / Afdeling Milieuvergunningen

AMINAL / Afdeling Milieu-inspectie

AROHM / Afdeling Ruimtelijke Planning

AROHM / ROHM West-Vlaanderen / Ruimtelijke Ordening

AROHM / ROHM West-Vlaanderen / Monumenten en Landschap-
pen

Wetenschappelijke instituten

3

Instituut voor Natuurbehoud

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

Provincie West-Vlaanderen

5

Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw

Provinciaal Gouvernement

Provinciale Technische Dienst

Provinciale Visserijcommissie W-VI

Gemeentebesturen

26

Alveringem

De Panne

Hooglede

Houthulst

Ieper (deel)

Koekelare

Koksijde

Kortemark

Langemark-Poelkapelle

Lichtervelde (deel)

Lo-Reninge

Middelkerke

Poperinge

Torhout (deel)

Vleteren

Zonnebeke (deel)

Oostende (deel)

Gistel

Oudenburg (deel)

Diksmuide

Staden (deel)

Nieuwpoort

Heuvelland (deel)

Ichtegem

Veurne

Zedelgem (deel)

kleine gedeelten van de gemeenten Ardooie, Jabbeke en Moors-
lede

Polderbesturen

6

Grote Westpolder

Polder Bethoosterse Broeken

Polder van Vladslo-Ambacht

Polder Noordwatering Veurne

Polder De Moeren

Zuidijzerpolder

Para-regionale verenigingen

3

Vlaamse Milieumaatschappij

Vlaamse Landmaatschappij

Openbare Afvalstoffenmaatschappij

Intercommunale verenigingen

2

GOM - West-Vlaanderen

Intercommunale WITAB

Landbouworganisaties

2

Belgische Boerenbond

Algemeen Boerensyndicaat v.z.w.

Natuur- en milieu-organisaties

3

D.A.M.

Natuurreservaten v.z.w.

Houtlandse Milieugroep

Vrijtijdsverenigingen / toerisme/ recreatie

5

Comité drie Frontsteden

Regionaal Landschap Westvlaamse Heuvels

Vakantiegenoegens v.z.w.

Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd v.z.w.

Westtoerisme v.z.w.

Middenstandsorganisaties

3

NCMV Poperinge

NCMV Veurne

NCMV Diksmuide

Drinkwatermaatschappijen

2

I.W.V.A.

Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening

Sociaal-culturele verenigingen

1

Samenlevingsopbouw Westhoek v.z.w.

Erkende deskundigen

3

NV. Aquafin

ere-dijkgraaf

gewezen senator

In principe zijn de gemeenten vertegenwoordigd door een lid van het schepencollege in de Plenaire Vergadering en door een ambtenaar in de werkgroepen (vaak milieu-ambtenaar of technische dienst).

De polderbesturen zijn vaak vertegenwoordigd door een lid van het bestuur of door de secretaris.

Wat de verschillende afdelingen of diensten betreft zijn de ambtenaren van het hoofdbestuur vaak vertegenwoordigd in de A.V. en de ambtenaren van de buitendiensten in de werkgroepen.

Ook werd naast de N.V. Aquafin, enkele personen als lid opgenomen omwille van hun grote kennis van of betrokkenheid bij het gebied.

